

BEOGRADSKA BERZA
BELGRADE STOCK EXCHANGE

KONFERENCIJA ZA ŠTAMPU
VI Međunarodna konferencija Beogradske berze
UpGRADE IN BELGRADE

Međunarodna konferencija Beogradske berze, šesta po redu, održana je 15. i 16. novembra 2007. godine, u Sava centru, u Beogradu. Naslov „Upgrade in Belgrade“ dovoljno govori o značaju budućeg razvoja finansijskog tržišta, uključujući i srpsko, baziranog na pozitivnim iskustvima i primerima sa razvijenih tržišta. Aktuelne i atraktivne teme privukle su blizu 400 učesnika, predstavnika domaćih i inostranih finansijskih institucija, koji su u prethodna dva dana imali izuzetnu priliku da, u skladu sa sloganom Konferencije, nadgrade postojeća, i steknu nova, dragocena znanja iz oblasti berzanske industrije.

Na Konferenciji se često čulo da Beogradska berza proaktivno pristupa izazovima sopstvenog razvoja. Tome u prilog ponajviše ide činjenica da će Beogradska posle berze u Varšavi, biti druga berza sa područja nekadašnjeg Istočnog bloka koja će u svoj informacioni sistem implementirati FIX protokol. Uvodni panel Konferencije, sa punim pravom, pripao je upravo FIX protokolu, u okviru kojeg su nas vrhunski domaći i inostrani stručnjaci upoznali sa osnovnim principima i mogućnostima koje pruža takva komunikacija.

Čuli smo, koje su koristi od priključivanja FIX protokolu, kao globalno priznatom brendu. One uključuju pristup efikasnijoj komunikaciji, unapređenju baze znanja i svakako, povećanoj satisfakciji klijenata, kao i sposobnosti stimulisanja i bržeg usvajanja razvoja buduće baze klijenata. Implementacijom FIX protokola, kompanije dobijaju šansu dogradnje sopstvenog brenda, pristup resursima uz određen diskont koji se odnosi samo na članove. Posebno je značajna bezbednost i sigurnost informacija, sa stanovišta poslovnog rizika i standarda, kao i unapređenje njihove dostupnosti, u kontekstu regionalnog povezivanja tržišta.

Nakon panela o FIX protokolu usledio je panel posvećen algoritamskom trgovanju, pod nazivom „Tehnologija i perspektive algoritamske trgovine“. Upravljanje sve kompleksnijom tržišnom dinamikom obavlja se uz pomoć razvijenih solucija softvera visokih performansi, koji su u funkciji globalnog trgovanja i mogućnosti njihovog povezivanja. Tokom prezentacija, ukazano je da visoka tehnologija u domenu algoritamskog trgovanja otkriva ogromne mogućnosti koje se odnose na brzinu, obim, strategije, market mejing, izvršenje transakcija, upravljanje rizikom, direktan pristup tržištu uz mogućnost povezivanja sa FIX protokolom, u procesu kreiranja regionalne mreže. Izlaganja su dopunjena preispitivanjem mogućnosti u izbegavanju zastarelih investicionih solucija.

Sledilo je upoznavanje sa perspektivama proisteklim iz razvoja savremenih informacionih tehnologija, izlaganje o izvedenim finansijskim instrumentima - strukturiranim proizvodima i finansijskim derivatima. Posebnu pažnju, učesnici panela posvetili su strukturiranim proizvodima koji poslednjih godina doživljavaju veliku ekspanziju. Strukturirani proizvodi predstavljaju izvedene hartije od vrednosti, koje u svojoj osnovi mogu imati različite vrste finansijske aktive. Usled velike tražnje za ovom

vrstom finansijskih instrumenata dramatično je uvećan asortiman strukturiranih proizvoda. Presentacija Angeline Georgievske iz BNP Paribas predstavila je strukturirane proizvode na trgovane indekse, na Balkanu i u centralnoj i istočnoj Evropi, kao osnov upravljanja rizikom i optimalnim portfoliom, dok se Karl Brauneis, sa Bečke berze, u većoj meri pozabavio sertifikatima kao mogućim preduslovom za rast tržišta. Zapažanje dr Periše Ivanovića, sa Beogradske bankarske akademije, je da tržišta u Srbiji imaju solidne izgleda za srednjoročni rast, što će imati za posledicu razvoj tržišta finansijskih derivata tipa fjučersa i opcija, dok će jačanja poverenja u finansijski sektor, širenje aktivnosti na tržištu kapitala, povećanje štednje i investicija, sa porastom GDP-a i retail kredita, dovesti do ekspanzije retail bankarstva.

Četvrti panel bio je posvećen rejting agencijama, u okviru teme „Rejting agencije i uticaj rejtingovanja na razvoj tržišta kapitala“, u internacionalnom i lokalnom kontekstu. Od panelista smo, između ostalog, čuli da je povećan značaj rejting agencije posebno u delu pažljivih analiza finansijskog stanja emitenata hartija od vrednosti. Predmet analize rejting agencija uglavnom su trenutna dugovanja emitenata, zatim stopa i dinamika rasta njihovih prihoda i dobiti, kao i ukupne ekonomske prilike, stepen uspešnosti poslovanja u odnosu na kompanije iz iste delatnosti i sl. Osnovni zadatak rejting agencija jeste da davanjem svog mišljenja investitore upozore na potencijalne rizike određenih emisija hartija od vrednosti. Iskustvo Piotra Kowalskog, iz Fitch Ratings iz Varšave, ukazuje da je reč o efikasnoj i dokazanoj postavci, koja izdavaocima, njihovim savetnicima, kao i investitorima, nudi određene koristi na osnovu jasne i transparentne metodologije i procesa visoko obučanih, iskusnih i pristupačnih analitičara. Ružica Stamenković, iz Narodne banke Srbije izložila je potrebe i mogućnosti za razvoj rejting sistema u Srbiji, sa stanovišta institucionalne podrške, navodeći prednosti koje uključuju povećanje sigurnosti informacija i investitora, olakšanje sistemskog rizika finansijskog sistema, jačanje stabilnosti finansijskog tržišta, snižavanje opšteg nivoa kamata, jačanje rejtinga zemlje i priliv inostranih investicija.

Inicijalna javna ponuda, uloga i značaj u investicionom bankarstvu, bila je okosnica diskusije na petom panelu, pod nazivom „Priprema i procedure za sprovođenje IPO, uloga i značaj investicionog bankarstva“. U osnovi, inicijalna javna ponuda predstavlja prvi izlazak akcija na primarno tržište kapitala. Kroz postupak IPO –a akcije se nude investicionoj javnosti, odnosno zainteresovanim investitorima koji bi svoja sredstva uložili u akcije, a kompanija time pribavila kapital za razvoj poslovanja. IPO se najčešće koristi kao instrument u procesu privatizacije velikih javnih kompanija. Dr. Heinrich Schaller, sa Bečke berze, ukazao je na mogućnosti i prednosti, u kontekstu listiranja i IPO, sa regionalnog stanovišta, dok je Ludwik Sobolewski, govorio iz ugla Varšavske berze. Ovaj panel je izazvao i najveće interesovanje, kroz učešće najvećeg broja panelista i diskusiju koja je usledila.

Konferencija je završena šestim panelom o informisanju. U okviru panela pod nazivom „Informisanje i mediji, data vendori, distribucija informacija, marketing u berzanskim i poslovima sa hartijama od vrednosti“, zaključeno je da finansijska tržišta južne i istočne Evrope, nude velike izazove i šanse za distributere podataka i snabdevače finansijskom tehnologijom. Prisutna je velika tražnja za novim tehnologijama od strane berzi, izražen porast broja banaka i brokera, kao i povećanja tražnja za tržišnim podacima, informacionim sistemima, porast broja privatnih klijenata, kao i medija koji su počeli da pokrivaju i pokrivaju "berzanske" teme.

ZAKLJUČCI 6. MEĐUNARODNE KONFERENCIJE BEOGRADSKE BERZE

- Priključivanje FIX protokolu, kao globalno priznatom načinu komunikaciji, omogućuje srpskom tržištu kapitala efikasniju komunikaciju, unapređenje bezbednosti i sigurnosti informacija kao i unapređenje njihove dostupnosti u kontekstu regionalnog povezivanja tržišta. Izuzetno značajni aspekti ovog projekta svakako su i povećanje znanja, ali i satisfakcije klijenata, kao i sposobnosti stimulisanja i bržeg usvajanja razvoja buduće baze klijenata.
- Moderna programska (software) rešenja algoritamske trgovine omogućavaju jednostavnije upravljanje sve kompleksnijom tržišnom dinamikom. Ova rešenja pružaju značajne mogućnosti koje se odnose na brzinu, obim, strategiju, market mejing, izvršenje transakcija, upravljanje rizikom, direktan pristup tržištu uz mogućnost povezivanja sa FIX protokolom, kao i na regionalno povezivanje i kreiranje regionalne mreže učesnika tržišta.
- Strukturirani proizvodi, zbog povećane tražnje, doživljavaju veliku ekspanziju na svetskim tržištima, što rezultuje i u uvećavanju asortimana ovih proizvoda. Kako tržište Srbije ima dobru perspektivu rasta, može se očekivati i razvoj tržišta finansijskih derivata tipa fjučersa i opcija.
- Dalji razvoj domaćeg tržišta kapitala stvorice potrebu uvođenja rejting sistema čiji je osnovni zadatak da investitore upozore na rizike koje nosi investiranje u određene hartije od vrednosti. Prisustvo rejting agencija omogućice povećanje sigurnosti informacija i investitora, olakšanje sistemskog rizika finansijskog sistema, jačanje sveukupne stabilnosti finansijskog tržišta, snižavanje opšteg nivoa kamatnih stopa, jačanje kreditnog rejtinga zemlje, kao i priliv inostranih investicija.
- Inicijalna javna ponuda (IPO), koja predstavlja prvi izlazak akcija na primarno tržište kapitala, najčešće se koristi kao instrument za privatizaciju velikih javnih kompanija. U okviru aktuelnog trenutka i najave da će se, kroz postupak IPO-a, akcije javnih kompanija uključiti na tržište Beogradske berze, važno je istaci i prednosti IPO procedure, kao što su: medijska pažnja, lakše obezbeđivanje dodatnog kapitala i dobijanje nezavisne i transparentne evaluacije poslovanja.
- Finansijska tržišta južne i istočne Evrope, nude izazove i šanse za prodavce podataka i snabdevače finansijskom tehnologijom. Velika tražnja za tržišnim podacima i informacionim sistemima koji ih prate proizilaze iz ubrzanog rasta banakarskog i brokerskog obima poslovanja uzrokovanog rastom broja privatnih klijenata i medija koji pokrivaju "berzanske" teme.